

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: Ing. M. V.
bytem X
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 31. 7. 2024 žalobce brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 5. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla námitky proti svému rozhodnutí ze dne 19. 9. 2023, č.j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) a toto rozhodnutí potvrdila.

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci přiznán starobní důchod ode dne 31. 12. 2022 ve výši 14 682 Kč měsíčně s tím, že výplata tohoto důchodu ode dne 31. 12. 2022 podle ustanovení § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná stručně shrnula nejprve obsah podaných námitek proti prvostupňovému rozhodnutí. Dále shrnula rozhodnou právní úpravu. Žalobce uplatnil žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku s datem přiznání od 31. 12. 2022 s tím, že o jeho výplatu od tohoto data nežádá.
4. V první řadě žalovaná konstatovala, že přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v celém rozsahu a s přihlédnutím k podaným námitkám. Žalovaná dále rekonstruovala výpočet starobního důchodu provedený prvostupňovým rozhodnutím. Celková doba pojištění žalobce zhodnotitelná pro účely stanovení procentní výměry starobního důchodu se snížila z 38 roků a 94 dnů (13 964 dnů) na 36 roků a 138 dnů doby pojištění.
5. Výpočtový základ byl vypočítán z osobního vyměřovacího základu (dále také „OVZ“), který se počítá z úhrnu ročních vyměřovacích základů. Úhrn ročních vyměřovacích základů byl stanoven jako součiny úhrnů vyměřovacích základů žalobce za jednotlivé kalendářní roky v rozhodném období, kterým je v případě žalobce období let 1986 až 2021 (§ 18 ZDP), tzn. kalendářní roky bezprostředně předcházející roku přiznání důchodu bez zahrnutí let před rokem 1986, a koeficientů nárůstu všeobecného vyměřovacího základu podle § 17 odst. 1 ZDP. Jak úhrny vyměřovacích základů, tak koeficienty nárůstu za jednotlivé kalendářní roky jsou uvedeny v osobním listu důchodového pojištění, který byl součástí prvostupňového rozhodnutí.
6. Osobní vyměřovací základ byl dle ust. § 16 odst. 1 ZDP vypočítán jako měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů žalobce za rozhodné období (1986 až 2021), tj. 13 757 590 Kč. Tento průměr byl vypočítán jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a *počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období*; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby, snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období. Osobní vyměřovací základ byl tedy vypočítán takto: $30,4167 \cdot (13\,757\,590 / (13\,149 - 1766)) = 36761,879$. Po zaokrouhlení činil osobní vyměřovací základ žalobce 36 762 Kč.
7. Výpočtový základ žalobce je jeho osobní vyměřovací základ zredukovaný ve smyslu § 15 ZDP, což žalovaná provedla a zdůvodnila s odkazem na § 1 nařízení vlády č. 356/2021 Sb. Z osobního vyměřovacího základu žalobce se do výpočtového základu plně započítává částka 17 121 Kč. Z částky nad první redukční hranici do druhé redukční hranice náleží žalobci 26 % z částky od 17 121 do 52 509, tj. 9 200,88 Kč. Výpočtový základ žalobce stanovený podle ustanovení § 15 ZDP činil po zaokrouhlení 22 228 Kč. Žalovaná přezkoumala i zbytek výpočtu starobního důchodu a shledala, že celková výše činí podle § 31 ZDP ke dni přiznání důchodu částku 14 682 Kč.
8. K námitkám žalobce uvedla žalovaná, že při výpočtu osobního vyměřovacího základu nebyly zahrnuty doby z období před 1. 1. 1986, ani dny z roku 2022, jak tvrdil žalobce. Výpočet OVZ byl v souladu se zákonem. Vzhledem k tomu, že studium žalobce

probíhalo před rokem 1986, nebylo možné tuto dobu vyloučit z výpočtu OVZ, stejně jako dobu jeho základní vojenské služby v období 1. 10. 1985 – 31. 12. 1985.

9. Ze všech uvedených důvodů byly námitky žalobce zamítnuty jako nedůvodné a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

III. Žaloba

10. Žalobce proti napadenému rozhodnutí vznesl následující námitky. Žalobce považuje předmětné rozhodnutí a řízení jemu předcházející za nepřezkoumatelné a nezákonné.
11. Žalobce odkázal na právní úpravu obsaženou v ustanovení § 16 a § 18 ZDP. Podle jeho názoru žalovaná při výpočtu OVZ nezákonně a v rozporu s těmito zákonnými pravidly dosadila do jmenovatele počet kalendářních dnů za období od jeho 15 let (1. 9. 1976) až do dne odchodu do důchodu (31. 12. 2022) včetně. Tento nezákonný výpočet nezákonně snížil výši jeho starobního důchodu, a to až o 1 640 Kč měsíčně.
12. Žalobce přdestřel již žalované v námitkovém řízení a nyní i v soudním řízení výpočet OVZ, který považuje on za správný. Podle jeho názoru v rozhodném období 1986 – 2021 bylo 8 635 dnů. Výpočet tedy vypadá takto: $30,4167 \cdot 13757590 / (7595 + 1040) = 48\,460$ Kč. Na str. 4 napadeného rozhodnutí podle žalobce žalovaná neříká pravdu, neboť popírá, že by byly do rozhodného období zahrnuty dny z období před 1. 1. 1986 i celého roku 2022.
13. Tomuto problému jsou v napadeném rozhodnutí věnovány dva odstavce v odůvodnění, kdy na str. 3 je uveden nesprávný výpočet OVZ, který vychází z rozhodného období v délce 13 149 dnů. Podle žalobce jsou v čísle 13 149 započteny roky od jeho 15 let až do dne odchodu do důchodu 31. 12. 2022.
14. Žalobce připojil k žalobě svou korespondenci se žalovanou (žádost o přešetření výpočtu důchodu) a svůj návrh výpočtu OVZ. Na to mu žalovaná nijak neodpověděla.
15. S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti proto žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalované

16. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že žalobce uvádí, že žalovaná nesprávně do jmenovatele dosadila počet kalendářních dnů za období od jeho 15 let (tj. od 1. 9. 1976) až do odchodu do důchodu (tj. do 31. 12. 2022). Spočítal si, že dle jeho výpočtu má být správné rozhodné období 8 635 dnů. Toto žalovaná striktně odmítá, neboť v případě žalobce je rozhodným obdobím (které žalobce ani nerozporuje) období let 1986 - 2021. Na toto období připadá 13 149 kalendářních dnů. Jmenovatel při výpočtu OVZ je jasně definován ustanovením § 16 odst. 1 ZDP jako počet kalendářních dnů za rozhodné období. S touto částkou také žalovaná počítala, když při svém výpočtu OVZ do čitatele dosadila částku podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období, tj. částku 13 757 590 Kč a do jmenovatele počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období, tj. 13 149 dnů, od kterých odečetla tzv. vyloučené doby, tj. 1 766 dnů.

17. Žalovaná na základě shora uvedeného je přesvědčena, že její rozhodnutí je správné a zcela v souladu s platnou právní úpravou, a proto navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Replika žalobce

18. Žalobce ve své **replice** ze dne 26. 3. 2024 uvedl, že žalovaná dezinterpretovala jeho myšlenky. Podle názoru žalobce žalovaná ve druhé části svého vyjádření řeší souvislost mezi jeho osmnáctým rokem věku (v roce 1979) a začátkem rozhodného období (1986). V jeho případě však žádná není. Na konci vyjádření žalované je výpočet, jakým způsobem žalovaná vypočítala nesprávný osobní vyměřovací základ (OVZ) ve výši 36 762 s dosazením 13 149 dnů.
19. Žalobce stále zastává názor, že žalovaná pro výpočet OVZ jeho důchodu dosadila 13 148 dnů (včetně vyloučených dob). Tento počet dnů je totožný s celkovou dobou pojištění do 31. 12. 2022 (13 278 dnů uvedeném na osobním listě důchodového pojištění. Do výpočtu jeho OVZ tedy žalovaná neoprávněně zahrnula i dny mimo (a to před a po) rozhodném obdobím (1986- 2021), a tedy i dobu studia od 15 let a i rok přiznání důchodu 1922. Je to součet dnů od 15 do 18 roků věku žalobce (1976 - 1979), doby studia na Střední a Vysoké škole (1980 - 1985) a doba rozhodného období od 1986 do 2021 a roku odchodu do důchodu 2022. Takovým výpočtem OVZ žalovaná porušila ustanovení § 18 odst. 1 a 4 ZDP, čímž byl jeho důchod protiprávně zkrácen.

VI. Posouzení věci krajským soudem

20. Krajský soud zjistil, že žaloba byla podána včas, osobou oprávněnou a je přípustná za podmínek ustanovení § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)
21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí z hlediska měřítek jeho zákonnosti a věcné správnosti. Dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
22. V první řadě krajský soud předesílá, že žalobce zpochybnil svou žalobou pouze výpočet dílčí proměnné důchodové formule, kterou je tzv. osobní vyměřovací základ (§ 16 ZDP). V rámci tohoto dílčího výpočtu pak žalobce napadá pouze přepočtení tzv. rozhodného období na dny, který je zapotřebí pro stanovení osobního vyměřovacího základu, který je pro změnu vztažen ke kalendářnímu měsíci (průměrný měsíční výdělek).
23. Podle ustanovení § 16 ZDP ve znění účinném k datu vydání napadeného rozhodnutí platilo, že osobní vyměřovací základ je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období (§ 18). Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby (odstavce 4 a 5), snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.
24. Základní pravidlo pro stanovení rozhodného období vyplývá z ustanovení § 18 ZDP, podle něhož platí, že „[r]ozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období, které začíná kalendářním rokem bezprostředně následujícím po roce, v

němž pojištěnec dosáhl 18 let věku, a končí kalendářním rokem, který bezprostředně předchází roku přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak.“

25. Klíčovým pro správný výklad tohoto ustanovení je právě sousloví „počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období“. Jazykově-systematickým výkladem je zřejmé, že tu nejde o dny, kdy žalobce byl pojištěn či nikoliv, či snad doby náhradní, ale o celkový počet kalendářních dnů rozhodného období bez ohledu na pojistný status připadající na tyto dny. Od této sumy se pak odečítají pouze kalendářní dny, které jsou vyloučenými dobami ve smyslu § 16 odst. 4 ZDP.
26. V posuzované věci není ani sporné, že žalovaná stanovila rozhodné období v souladu s ustanovením § 18 ZDP, tedy v období let 1986 - 2021, což je zřejmé z osobního listu důchodového pojištění i dokladu o výpočtu starobního důchodu založeného ve správním spisu. Žalobce má – dle mínění soudu bez zřejmých a pochopitelných důvodů – za to, že žalovaná započítala do rozhodného období také dny před rokem 1986 a také z roku 2022.
27. Krajský soud provedl přepočet stanoveného rozhodného období na kalendářní dny. Vycházel z toho, že v rozhodném období bylo devět přestupných roků (1988, 1992, 1996, 2000, 2004, 2008, 2012, 2016, 2020), což značí, že v těchto letech bylo 3 294 kalendářních dnů (9*366). Dále ve zbytku započítal 27 let po 365 kalendářních dnech, což činí celkem 9855 dnů (27*365). Součet těchto dílčích období činí 13 149 dnů. Právě k tomuto číslu dospěla i žalovaná v napadeném rozhodnutí a je poznačeno v osobním listu důchodového pojištění. Tento výpočet tedy krajský soud považuje za zcela správný, přičemž podotýká, že vycházel při jeho přezkumu z obecně známých skutečností, o něž není mezi účastníky žádný spor.
28. Žalobce nerozporuje součet vyloučených dob (1 766 dnů), přesto je krajský soud dle osobního listu důchodového pojištění rovněž přepočítal a shledal, že výsledek odpovídá vyčíslenému výsledku. OVZ ve výši 36 762 za roky 1986 - 2021 byl správně promítnut i do dokladu o výpočtu důchodu.
29. Lze tedy zcela přesvědčivě vyvrátit tvrzení žalobce, že v rozhodném období správně mělo být započteno 8 635 kalendářních dnů. Jak již soud předeslal, počítá se s celým rozhodným obdobím přepočítaným na dny s výjimkou tzv. vyloučených dob, nikoliv jen s dobou pojištění či jinými proměnnými důchodové formule. Krajský soud neshledal žádné z tvrzených pochybení, a proto nespatřuje v postupu žalované žádnou nezákonnost tížící napadené rozhodnutí.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

30. Ze všech shora uvedených důvodů byla žaloba shledána jako nedůvodná, a proto ji soud zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
31. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok II. tohoto rozsudku).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 11. srpna 2025

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce